

Överförmyndare

**God man, Förvaltare, Förmyndare,
Förvaltarfrihetsbevis**

Överförmyndaren	3
Överförmyndarens tillsyn	3
God man	4
Behov av god man	4
Ansökan	4
Ansökan ska innehålla följande	4
Följande handlingar ska bifogas ansökan	5
Godmanskapets olika delar	5
Förvalta egendom	5
Bevaka rätt	6
Sörja för person	6
Godmanskapets upphörande	6
Vem kan bli god man	6
God man i särskilda fall	7
Förvaltare	7
Behov av förvaltare	7
Ansökan	7
Förvaltarskapets innebörd	8
Förmyndare	8
Förälder – legal förmyndare	8
Förälders ansvar	8
Överförmyndarens tillstånd	9
Fri föräldraförvaltning	9
Kontrollerad förvaltning	9
Ospärrade bankkonton	9
Skärpande föreskrifter	10
Begäran om särskild överförmyndarkontroll	10
Särskild förvaltning	10
God man för omyndiga	10
Förvaltarfrihetsbevis	11
När behöver man förvaltarfrihetsbevis?	11
Ansökan	11
Redovisning och arvode	11
Arbetsgivaravgift och skatt	12
Ensamkommande flyktingbarn	12

Överförmyndaren

I varje kommun finns en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Denna myndighet har till uppgift att utöva tillsynen över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning.

Tillsynen ska förhindra rättsförluster för de personer som själva inte kan tillvarata sin rätt eller förvalta sin egendom. Det är Föräldrabalken som styr överförmyndarens verksamhet.

I Simrishamns kommun finns en överförmyndare som träffas på överförmyndarens kontor i Stadshuset. Överförmyndaren samt dennes ersättare utses av kommunfullmäktige. Länsstyrelsen har tillsyn över överförmyndarens verksamhet. Den som inte är nöjd med de beslut som fattats av överförmyndaren kan överklaga beslut hos tingsrätten i Ystad.

Överförmyndarens tillsyn

Överförmyndarens tillsyn omfattar:

Förmyndarskap/föräldraförvaltning, med undantag för särskild förvaltning. En förmyndare är en person som företräder ett barn fram till myndighetsdagen (18 år). Normalt är en eller båda föräldrarna tillsammans barnets förmyndare.

Godmanskap – detta gäller människor som av olika skäl inte själva kan tillvarata sina intressen. Den som har god man behåller sin rättsliga handlingsförmåga.

Förvaltarskap – som liknar godmanskapet med undantag från att den som får förvaltare förlorar sin rättshandlingsförmåga. Förvaltare får inte förordnas om det bedöms tillräckligt med god man.

Överförmyndarens kansli

- Lotte Johansson (Föräldrabalken) 0414-81 91 19 (telefonid måndag–fredag kl. 10–12)
- Annika Sandegren (ensamkommande flyktingbarn) 0414-81 91 29 (telefonid måndag–fredag kl. 10–12)

Faxnummer: 0414-170 00

E-postadress: overformyndare@simrishamn.se

Hemsida: www.simrishamn.se/sv/overformyndare

Besöksadress: Stadshuset, Stortorget, Simrishamn

Besökstid: enligt överenskommelse

Postadress: Överförmyndaren, 272 80 Simrishamn

Överförmyndare: Roland Persson, 0414-81 93 53

Ersättare för överförmyndare: Carina Persson

God man

En god man fungerar som ställföreträdare för den som inte själv kan tillvarata sina intressen. Den som har god man kallas för huvudman. I detta sammanhang bör påpekas att det handlar om god man för myndiga personer. I Sverige är alla personer som fyllt 18 år myndiga. Begreppet omyndigförklaring avskaffades redan 1989. En omyndig kan endast vara en person under 18 år.

Den som får god man behåller således sin rättsliga handlingsförmåga och den gode mannen ska inhämta huvudmannens samtycke till alla större rättshandlingar utom de som berör den dagliga hushållningen. Om samtycke inte kan ges får den gode mannen själv företa rättshandlingar inom ramen för sitt förordnande och för huvudmannens bästa. Om huvudmannen saknar förmåga att ge samtycke så ska det vara dokumenterat i läkarintyg.

Behov av god man

Om en myndig person, på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, ska rätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskap för denna.

(11 kap 4 § föräldrabalken, i fortsättningen förkortat till FB).

Fråga om god man uppstår ofta när en person inte klarar att själv sköta sina ekonomiska angelägenheter eller förvalta sina tillgångar. Det kan gälla människor med demenssjukdom, psykisk sjukdom eller utvecklingsstörning med flera.

Om personens hjälpbehov kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt, t ex genom användande av fullmakt, en banks notariatavdelning eller via samhällets stöd- och hjälpinsatser i övrigt, ska god man **inte** förordnas.

Ansökan

Ansökan får göras av huvudmannen själv, dennes make eller sambo, närmaste släktingar och av överförmyndaren. Som närmaste släktingar anses, förutom make/maka; bröstarvingar, föräldrar och syskon.

Anmälan, enligt lag, om behov av god man kan göras av sjukvården eller socialtjänsten. Även andra kan göra anmälan; bankpersonal, avlägsna släktingar, vänner o. s. v. Anmälan om behov kan göras till överförmyndaren som sedan har att ansöka till Tingsrätten om behov föreligger.

God man är en frivillig åtgärd, grundat på samtycke av den det gäller. Om en person förstår och kan uttrycka sin vilja så kan han/hon inte bli påtvingad en god man.

Ansökan ska innehålla följande

- Begäran om anordnande av godmanskap
- Skäl till begäran om godmanskap
- Personuppgifter avseende huvudmannen
- Förslag på god man (om sådant finns)
- Uppgifter om eventuella barn och närmaste släktingar
- Förordnandets omfattning: förvalta egendom, bevaka rätt, sörja för person

Följande handlingar ska bifogas ansökan

- Personbevis avseende huvudmannen, utvisande dennes ev. barn, s.k. familjebevis.
- Skrivelse från kurator, behovsbedömare, etc. som styrker behovet av god man.
- Skriftligt samtycke från huvudmannen (om det är möjligt).
- Läkarintyg krävs i de flesta fall för att klargöra om huvudmannen själv kan ge sitt samtycke och för att fastställa behovet av god man.
- Samtycke till godmanskap från närstående om inte huvudmannens egna samtycke kan erhållas.

Ansökan/anmälan skickas till överförmyndaren i den kommun där huvudmannen är folkbokförd. Överförmyndaren utreder och inger sedan ansökan till tingsrätten, som anordnar godmanskap och förordnar god man. Om det senare uppstår behov av att byta god man så görs detta av överförmyndaren.

Godmanskapets olika delar

Förvalta egendom

Det innebär att den gode mannen sköter huvudmannens ekonomi, betalar räkningar, lämnar fickpengar, förvaltar kapital, värdehandlingar, fastigheter m.m., tillser att huvudmannens egendom är tillfredställande försäkrad osv. Om huvudmannen har egen lön eller habilitetsersättning ingår inte den i de tillgångar som gode mannen ska förvalta om inte huvudmannen själv vill det.

Huvudmannens tillgångar får aldrig sammanblandas med den gode mannens tillgångar.

Huvudmannens medel ska användas för uppehälle, utbildning och nytta i övrigt samt placeras så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning.

Den gode mannen kan inte för huvudmannens räkning ge bort egendom. Det finns ett förbud mot gåvor i 14 kap 12 § FB. Förbudet innebär att gåva inte heller kan ges med överförmyndarens samtycke. Det som dock kan komma i fråga är personliga presenter. Som personliga presenter räknas julklappar och födelsedagspresenter till normala värden. Det är också omöjligt för en god man att för huvudmannens räkning göra avstående från arv och han kan naturligtvis inte heller upprätta något testamente för huvudmannen.

En förteckning över huvudmannens tillgångar och skulder ska inlämnas till överförmyndaren, inom två månader från det att godmanskapet startade. Alla huvudmannens konton ska vara överförmyndarspärade och det ska framgå av bankbeskeden. Enda undantaget ska vara det s.k. ”fria kontot”, där medlen får tas ut av gode mannen, utan överförmyndarens samtycke. Pension eller dylikt ska insättas på det fria kontot för huvudmannens uppehälle och övriga löpande utgifter. Det är viktigt att notera att överförmyndarspärning endast gäller gentemot god man, huvudmannen kan själv göra uttag från samtliga konton.

Bevaka rätt

Att bevaka rätt innebär att gode mannen tillvaratar huvudmannens intressen i en speciell rätts-handling, t ex bevakar rätt i dödsbo, företräder huvudmannen vid uppsägning, försäljning/avyttring av bostad, bevakar rätt genom förhandlingar, avbetalningsplan och liknande med fordringsägare, ansöker om skuldsanering, bevakar rätt i ärende hos hyresnämnd m.m.

Det innebär vidare att bevaka huvudmannens rätt i generell betydelse, exempelvis ansöka om olika typer av hjälpinsatser enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service (LSS), ansöka om bostadsbidrag, anmäla hyresförändring, överklaga beslut m.m.

Sörja för person

Det innebär att gode mannen ska se till att huvudmannen får den vård och omsorg som han behöver och har rätt till. Det kan t ex avse att påtala behov av fler hemtjänststimmar, påtala brister i utförd hjälp, se så att huvudmannen fungerar i daglig sysselsättning m.m.

God man ska även i övrigt uppmärksamma huvudmannens behov av sociala kontakter, fritidsverksamhet, rekreation och ansöka om sådana insatser samt hjälpa huvudmannen med större inköp som exempelvis möbler, tv m.m.

För att hålla sig underrättad om huvudmannens individuella behov krävs att gode mannen regelbundet besöker huvudmannen.

Godmanskapets upphörande

Godmanskapet upphör automatiskt då huvudmannen avlider eller efter beslut av tingsrätten då huvudmannen själv begär att godmanskapet ska upphöra. Eftersom det grundas på huvudmannens samtycke så ska det avslutas om samtycke inte längre finns. Det bör noteras att den gode mannen inte kan avsluta godmanskapet. Däremot kan en god man bli utbytt om han så önskar, men han måste kvarstå tills överförmyndaren har funnit en ny god man som kan överta godmanskapet. Godmanskapet kan även upphöra om det övergår till ett förvaltarskap i stället efter utredning och beslut av tingsrätten.

När godmanskapet upphör återstår endast en uppgift för den gode mannen och det är att upprätta sluträkning. Om huvudmannen har avlidit så ska gode mannen meddela detta till huvudmannens anhöriga och till överförmyndaren. Det är delägarna i dödsboet som gemensamt beslutar i boets angelägenheter efter dödsfallet eller den som boet ger fullmakt. Den gode mannen överlämnar de förvaltade tillgångarna till dödsbodelägarna.

Vem kan bli god man

Lagens krav på en god man är att han eller hon ska vara ”en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna”, personen ska vara myndig och inte själv ha förvaltare (11 kap 12§ FB). Den gode mannen ska för att vara lämplig ha kvalifikationer som fordras för att kunna sköta det aktuella uppdraget, ha ordnad ekonomi samt ha tillräckligt med tid för att ägna sig åt uppdraget. Överförmyndaren gör bl. a kontroll hos Upplysningscentralen och Belastningsregistret. Dessutom ska den gode mannen gärna lämna ett lämplighetsintyg av två ojäviga personer. Om det är möjligt ska

även huvudmannen efter att ha träffat föreslagen person godkänna densamme. Viktiga egenskaper hos en god man är att han/hon är noggrann och naturligtvis lyhörd för huvudmannens behov och önskingar samt att kunna samarbeta med vård- och omsorgspersonal, anhöriga och andra för huvudmannens bästa.

God man i särskilda fall

God man ska förordnas vid rättshandling eller rättegång mellan huvudmannen och gode mannen eller om det i övrigt förekommer motstridiga intressen mellan huvudmannen och den gode mannen eller dennes make (11 kap 2 § 2 st FB). Även när det i övrigt kan anses som olämpligt att den gode mannen företräder huvudmannen ska god man förordnas tillfälligt (11 kap 2 § 3 st). God man ska också förordnas vid dödsbodeläggares bortavärande att bevaka dennes rätt och förvalta hans lott i dödsboet (11 kap 3§ FB).

Förvaltare

Under denna rubrik beskrivs endast det som gäller särskilt förvaltarskap. I övrigt hänvisas till det som gäller för god man som även är tillämpligt på förvaltare. Här tas endast upp det som skiljer förvaltarskap från godmanskap.

Behov av förvaltare

En person som uppfyller samma förutsättningar som de som beskrevs under god man men som dessutom är ”ur stånd att vårda sig och sin egendom” kan få en förvaltare förordnad för sig. Förvaltare ska dock inte förordnas, om det är tillräckligt med god man eller att den enskilde kan få hjälp på något annat, mindre ingripande sätt.

Ett förvaltarskap kan bli nödvändigt t ex när en psykiskt sjuk person, är så aktiv och omdömeslös i sitt handlande, att det hotar han ekonomi och sociala existens.

Förvaltarskap anses som ett stort ingrepp i den personliga integriteten och ska därför användas mycket restriktivt.

En person som har förvaltare mister sin rättsliga handlingsförmåga i det som förvaltarskapet omfattar, med återigen är det viktigt att notera att begreppet ”omyndigförklaring” är avskaffat sedan 1989. Alla personer över 18 år är myndiga i Sverige.

Ansökan

Får göras av samma personkrets som gäller för godmansansökan med tillägget att även en god man har rätt att ansöka om förvaltare. Vid ansökan om förvaltare så är det obligatoriskt med läkarintyg som stöd för ansökan. I övrigt hänvisas till avsnittet om god man.

När det gäller förvaltarskap så kan ekonomisk förvaltning begränsas till att avse förvaltning av viss egendom, t ex en viss fastighet eller bankmedel.

Förvaltarens innehåll

Huvudmannen förlorar helt eller delvis sin rättshandlingsförmåga och förvaltaren får i motsvarande utsträckning rätt att ingå rättshandlingar för sin huvudmans räkning. Huvudmannen har dock rätt att sluta avtal om tjänst eller annat arbete. Han får då också rätt att råda över vad han genom eget arbete förtjänat. Tingsrätt kan dock även inskränka denna rättighet om det är nödvändigt.

Förvaltaren är inte beroende av huvudmannens samtycke för att kunna vidta olika åtgärder och handlar således på eget ansvar för huvudmannens räkning. Förvaltaren bör ändå, så långt det är möjligt, diskutera och hålla huvudmannen informerad. Om förvaltaren handlar utanför sitt förordnande blir rättshandlingen ogiltig och förvaltaren kan bli skadeståndskyldig gentemot tredje man.

Om huvudmannen vidtar någon åtgärd utan samtycke av förvaltaren är detta att jämföra med att en underårig handlar utan förmyndarens samtycke. Det innebär att ett träffat avtal inte blir bindande om samtycke inte ges och att den med vilken huvudmannen träffat avtal kan bli tvungen att avvakta sådant samtycke.

När det gäller huvudmannens personliga frågor, som t ex frågor om boende och vård, bör i första hand huvudmannen själv få bestämma om det är möjligt, även om förvaltarens synpunkter inhämtas.

Överförmyndaren ska årligen pröva om förvaltarens ska bestå eller inte. Det ska inte bestå om det inte längre finns behov.

Förmyndare

Föräldrar – legal förmyndare

Det är endast barn som är under 18 år som är omyndiga. Huvudregeln är att det är föräldrarna gemensamt som utövar förmyndarskapet för sina barn under 18 år. Om man har den rättsliga vårdnaden om sina barn så är man också förmyndare, så kallad legal förmyndare.

Om barnet mister en av sina föräldrar så fortsätter den kvarvarande att vara ensam förmyndare. Om båda föräldrarna är döda eller av annan orsak inte kan vara förmyndare för sitt barn så ska tingsrätten utse en särskilt förordnad förmyndare.

Den som har förordnats särskilt till vårdnadshavare blir därigenom också automatiskt förmyndare för barnet, om inte tingsrätten beslutar annorlunda.

I vissa fall kan tingsrätten vid behov även förordna en medförmyndare, om den som är förmyndare inte själv kan klara förmyndarskapet.

Förälders ansvar

Föräldrarna ska tillvarata barnets rättigheter och intressen samt se till barnets bästa. Föräldrarna företräder även sitt omyndiga barn i ekonomiska angelägenheter. Överförmyndaren har att se till

att barnets tillgångar inte används på ett otillbörligt sätt. Grundregeln är att barnets tillgångar ska placeras tryggt och säkert samt ge skälig avkastning.

Om föräldrarna inte tillvaratar barnets intressen kan de bli skadeståndskyldiga mot barnet. Barnets medel ska användas till barnets utgifter – inte till föräldrarnas. Föräldrar har försörjningsplikt för sitt barn, även om barnet har egna tillgångar. Barnets medel får heller aldrig skänkas bort.

Överförmyndarens tillstånd

Vissa rättshandlingar kräver alltig överförmyndarens samtycke oavsett hur stora tillgångar barnet har. Det gäller om barnet ska:

- Köpa, inteckna eller sälja fastighet, tomträtt eller bostadsrätt
- Ta emot en gåva som rör fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt
- Låna pengar eller låna ut pengar
- Bedriva rörelse

Fri föräldraförvaltning

Om barnets tillgångar understiger åtta basbelopp bestämmer föräldrarna i stort sett själva hur medlen ska placeras. Normalt behöver föräldrarna inte heller redovisa inför överförmyndaren. Undantag gäller bara om barnet äger en fastighet, tomträtt eller bostadsrätt eller om föräldrarna har lånat pengar av barnet mot revers.

Kontrollerad förvaltning

Om barnets sammanlagda tillgångar överstiger åtta basbelopp sker vissa begränsningar i föräldrarnas rätt att förvalta barnets tillgångar. Det övergår till sk kontrollerad förvaltning. När tillgångarna har blivit större än åtta basbelopp ska föräldrarna, inom en månad, inge en förteckning till överförmyndaren över barnets samtliga tillgångar. Förteckningen ska undertecknas på heder och samvete. Föräldrarna ska sedan före den 1 mars varje år inge en årsräkning till överförmyndaren utvisande hur de har förvaltat och placerat barnets tillgångar. Även årsräkningen ska undertecknas på heder och samvete av båda förmyndarna.

Vid kontrollerad förvaltning behöver förmyndarna tillstånd av överförmyndaren för vissa åtgärder utöver de som tidigare nämnts. Det gäller t ex köp av aktier.

Ospärrade bankkonton

Huvudregeln är att alla barns bankkonton är utan spärr. Det gäller även om barnet har tillgångar över åtta basbelopp. De flesta föräldrar kan därför ta ut sina barns medel utan överförmyndarens samtycke. Reglerna innebär dock inte fullständig frihet för föräldrarna att bestämma över barnets tillgångar. Fortfarande är det barnets bästa och dess behov som är avgörande för hur tillgångarna ska användas och placeras.

Skärpande föreskrifter

Om överförmyndaren misstänker att föräldrarna missköter förvaltningen av ett barns egendom kan överförmyndaren besluta om skärpande föreskrifter. Överförmyndaren kan t ex spärra barnets bankkonton och/eller kräva att föräldrarna redovisar för sin förvaltning mm. Detta gäller även om tillgångarna understiger åtta basbelopp.

Socialtjänsten ska på eget initiativ lämna upplysningar om sådana förhållanden till överförmyndaren.

Begäran om särskild överförmyndarkontroll

Om någon vill testamentera eller ge pengar i gåva till en omyndig och samtidigt vill att överförmyndaren ska kontrollera förvaltningen, kan givaren eller testatorn föreskriva det. När pengarna har satts in på barnets överförmyndarspärade konto meddelar insättaren överförmyndaren att pengarna ska stå under särskild överförmyndarkontroll.

Särskild förvaltning

Ibland har en givare eller testator bestämt att en gåva eller testamentslott ska vara undantagen från överförmyndarens tillsyn.

Det förutsätter dock att följande villkor är uppfyllda:

- det ska framgå av gåvobrev/testamente att det är fråga om särskild förvaltning
- den särskilde förvaltaren ska vara namngiven
- förvaltningen ska ske utan medbestämmande från barnets föräldrar

Särskild förvaltning är undantagen från överförmyndarens kontroll.

God man för omyndiga

Överförmyndaren anordnar god man för underåriga då den eller de ordinarie förmyndarna inte kan företräda den omyndige. Det kan bero på att förmyndaren p.g.a. sjukdom eller annan orsak inte kan utöva förmynderskapet, enligt 11 kap 1 § Föräldrabalken (nedan kallad FB). Det kan också bero på att den omyndige har del i samma dödsbo som sin förmyndare eller dennes make/sambo. Den omyndige ska då förordnas en god man för att vårda den omyndiges rätt i boet och det följande skiftet enligt 11 kap 2 § 1 st i FB.

Även vid rättshandlingar mellan den underårige och förmyndaren krävs god man för den omyndige enligt 11 kap 2 § 1 st FB. Slutligen ska även god man förordnas den omyndige om det förekommer motstridiga intressen mellan den underårige och vårdnadshavaren (eller dennes make/sambo), eller då det i övrigt kan finnas lämpligt att god man förordnas för den underårige enligt 11 kap 2 § 3 st FB.

Förvaltarfrihetsbevis

När behöver man förvaltarfrihetsbevis?

Vid ansökan om tillstånd hos vissa myndigheter krävs ett bevis om att den som söker tillståndet inte har förvaltare förordnad för sig. Det gäller bland annat när man ska vara ansvarig för periodisk tidskrift, ha trafik tillstånd för yrkesmässig trafik, bli fastighetsmäklare eller advokat mm.

Ansökan

Beviset utfärdas i den kommun där personen är folkbokförd. Ett personbevis som inte är äldre än tre månader ska bifogas ansökan. Personbeviset ska innehålla uppgift om namn och folkbokföringsadress.

Överförmyndaren förser personbeviset med en stämpel som intygar att det inte finns några uppgifter om förvaltarskap registrerade hos överförmyndaren.

Du beställer personbevis för förvaltarfrihetsbevis, antingen via Skatteverkets servicetelefon eller så kan det beställas på deras hemsida – www.skatteverket.se

Förvaltarfrihetsbeviset utfärdas utan avgift.

Redovisning och arvode

Förmyndare, vars barn har tillgångar överstigande åtta basbelopp eller har egendom som står under särskild överförmyndarkontroll eller äger fast egendom, förordnade förmyndare, gode män och förvaltare ska före den 1 mars varje år inge en årsräkning avseende förvaltningen under föregående år.

Om ärendet har påbörjats under året så ska man starta med de värden som angavs i den förteckning som man har avlämnat vid ärendets början. I normalfallet är det kalenderåret som gäller om redovisningsperiod.

Årsräkningen ska innehålla uppgifter om inkomster och utgifter under året samt tillgångar och skulder vid början och slutet av året. Blanketter hittar du på kommunens hemsida www.simrishamn.se. Du får även ett brev med information i januari månad.

Kravet på redovisning innebär att förordnad förmyndare/god man/förvaltare löpande måste bokföra alla transaktioner som utförs för huvudmannen och spara alla verifikationer. Ingiven års-/sluträkning granskas och eventuellt arvode fastställs.

Förordnade förmyndare, gode män och förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget samt ersättning för utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Beslut om arvode fattas av överförmyndaren och grundas på Svenska kommunförbundets rekommendationer. Storleken av arvodet beror på ärendets omfattning och svårighetsgrad. Även extra arvoden för vissa arbetsinsatser av engångsnatur som inte ingår i det löpande godmanskapet kan utgå. Huvudregeln är att huvudmannen själv ska betala arvodet om skattepliktiga inkomster under året överstiger 2,65 basbelopp eller om tillgångarna vid årets slut överstiger två basbelopp. I särskilda fall kan

undantag göras, t ex om huvudmannen har höga levnadsomkostnader för medicin, sjukvård mm. Om huvudmannens inkomster understiger 2,65 basbelopp och tillgångarna understiger två basbelopp ska kommunen betala arvodet.

I de fall huvudmannen betalar arvodet ska skatteavdrag göras och arbetsgivaravgift betalas, om arvodet uppgår till 1000 kr eller mer under inkomståret. Anmälan till Skatteverket görs av ställföreträdaren.

Arbetsgivaravgift och skatt

Från den 1 januari 2000 gäller att om arvodet uppgår till minst 1000 kronor under inkomståret så skall preliminär skatt och arbetsgivaravgifter/särskild löneskatt betalas in avseende utbetalt arvode. Det finns en ”förenklad skattedeklaration” som ska användas i dessa sammanhang samt en broschyr som visar hur man som god man/förvaltare ska redovisa betalning av skatter och avgifter för sin huvudman, se Skatteverkets hemsida, www.skatteverket.se

Om man använder sig av denna förenklade blankett så behöver man inte fylla i någon särskild blankett för kontrolluppgift som annars är fallet.

Om Simrishamns kommun ska betala arvodet till den gode mannen/förvaltaren så är det kommunen som ombesörjer betalning av preliminär skatt och arbetsgivaravgift/särskild löneskatt.

Vid insändande av årsräkning ska kopia av kontoutdrag från huvudmannens skattekonto bifogas, som styrker utgiftsposten i årsräkningen avseende skatt och arbetsgivaravgift till skatteverket.

Ensamkommande flyktingbarn

När ett barn kommer till Sverige via Migrationsverkets utredningssluss, utan vårdnadshavare, ska omedelbart efter inskrivning på utredningsslussen eller vid ansökan om uppehållstillstånd vid polismyndigheten, anmälan om god man ske. Om den underårige har fyllt 16 år skall denne skriftligen godkänna begäran om att god man förordnas för honom/henne.

Anmälan om behov av god man görs till överförmyndaren i den kommun där den underårige vistas. Det är överförmyndaren som beslutar om förordnande och entledigande av god man för dessa barn. Ett offentligt biträde utses för barnet under tiden för sökande av asyl. Det ska således finnas både en god man och ett offentligt biträde.

De krav som bör uppfyllas av den som ska bli god man för dessa ensamkommande flyktingbarn är att han/hon ska vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig. Dessa kriterier gäller för alla gode män enligt FB. Dessutom bör den gode mannen ha grundläggande kunskaper om det svenska samhället och behärska det svenska språket. Att vara god man för flyktingbarn innebär kontakter med socialsekreterare, det offentliga biträdet som är den som skall sköta överklagande etc. vid avvisningsbeslut till Utlänningsnämnden, flera möten och besök hos barnet då Migrationsverkets beslut kan dröja etc.

Om barnet får permanent uppehållstillstånd kan det bli fråga om att barnet behöver hjälp med ansökan om studiebidrag, pass och liknande. Om barnet avvisas eller erhåller permanent uppehållstillstånd, behövs kanske inte längre god man och då ska denne hos överförmyndaren begära sitt entledigande från uppdraget.